

ਰਾਮ ਨਾਥ ਬਨਾਮ ਰਮੇਸ਼, ਆਦਿ (ਤੁਲੀ, ਜੇ.)

ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੈਲੰਡਰ ਖੰਡ 1, 1971 ਦੇ ਪੰਨਾ 123-24 'ਤੇ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ 42 (ਅਧਿਆਇ II-ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਿਡੀਕੋਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਮੇਟੀ ਤੱਕ ਚਾਂਸਲਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਧੀਨ ਉਸਦੀ ਚੋਣ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨੂੰ ਟਾਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੈਲੰਡਰ, ਜਿਲਦ 1, 1971 ਵਿਚਲੇ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ 42, ਚੈਪਟਰ II- ਦੇ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ 17.1, 17.2 ਅਤੇ 17.3 ਦੇ ਨਾਲ ਪੈਰੀ ਮੈਟੀਰੀਆ ਹੈ, ਦੇ ਬਨਸਪਤੀ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੁਆਰਾ ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ.ਪੀ. ਚੋਡਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਕੈਲੰਡਰ ਦਾ ਬੀ. ਚਾਂਸਲਰ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਪੱਤਰ, ਮਿਤੀ 31 ਅਕਤੂਬਰ, 1972 (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ 'ਏ') ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਚਾਂਸਲਰ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੋਕੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ। ਸਾਡਾ ਇਹ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 13 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਤਿ-ਵਿਰੋਧੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜੇਕਰ, ਚਾਂਸਲਰ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਕੋਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 35 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਮਹਿਜ਼ ਇੱਕ ਰਸਮੀ ਹੈ।

(11) ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਲਾਗਤਾਂ ਸਮੇਤ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੈਲੰਡਰ ਦੇ ਅਧਿਆਇ II-ਬੀ ਦੇ ਨਿਯਮ 17.2 ਅਤੇ 17.3 ਐਕਟ ਦੇ ਉਲਟ ਹਨ ਅਤੇ ਚਾਂਸਲਰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2, ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ, - 31 ਅਕਤੂਬਰ, 1972 ਦੇ ਆਪਣੇ ਪੱਤਰ ਦੁਆਰਾ (ਅੰਕਸ਼ਾਰ 'ਏ')। ਵਕੀਲ ਦੀ ਫੀਸ ਰੁ. 200.

ਬੀ. ਐੱਸ. ਜੀ

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ

ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਸੀਜੇ, ਅਤੇ ਬਲਰਾਜ ਤੁਲੀ, ਜੇ.

ਰਾਮ ਨਾਥ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਰਮੇਸ਼, ਈ.ਟੀ.ਸੀ., — ਜਵਾਬਦੇਹ

1972 ਦਾ ਐਲਪੀਏ ਨੰਬਰ 596

28 ਮਈ 1973

ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਐਕਟ (1911 ਦਾ III) -----ਸੈਕਸ਼ਨ 12-ਬੀ— ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ (1950)— ਧਾਰਾ 226— ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਲਈ ਮਹਿਲਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪ ਅਵੇਧ—ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ—ਸਹਿਯੋਗ ਔਰਤ ਚੋਣ ਵਿਚ

ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਮੈਂਬਰ—ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲੈਣ 'ਤੇ ਕੋਈ
ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ—ਅਜਿਹਾ ਉਮੀਦਵਾਰ—ਕੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਉਸ ਦੀ ਹਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਿੱਟ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਮਹਿਲਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿਓ—ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਚੋਣ ਨਿਯਮ (1952) ਨਿਯਮ 2(i), 52 ਅਤੇ 63— ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪ—ਕੀ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਲੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿੱਟ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਇਹ ਉਪਾਅ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਾਅ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਆਪਣੇ ਆਚਰਣ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਐਕਸ ਡੈਬਿਟੋ ਜਸਟਿਸ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਾਰਵਾਈ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਯੋਗ ਜਿੱਥੇ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਲਈ ਮਹਿਲਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪ ਅਵੈਧ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਰੱਖੀ ਗਈ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਅਜਿਹੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਹਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਮਹਿਲਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਅਤੇ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚੋਣ ਲੜੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਜਾਂ ਹਾਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਲਿਆ। ਹਾਰ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਇਹ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹ ਮੀਟਿੰਗ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੁਲਾਈ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਈਆਂ ਦੇ ਮਹਿਲਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਅਵੈਧ ਸੀ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਮਿਉਂਸਪਲ ਚੋਣ ਨਿਯਮ, 1952 ਦੇ ਨਿਯਮ 2(i) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਦਾ ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪ ਨੂੰ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਲੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਯਮ 52 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਚੋਣ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਨਿਯਮ 63 ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਚੋਣ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਭੌਤਿਕ ਬੇਨਿਯਮਤਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪ ਵਿੱਚ ਭੌਤਿਕ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਰਜਿੰਦਰ ਨਾਥ ਮਿੱਤਲ ਦੇ 10 ਅਕਤੂਬਰ, 1972 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਲੈਟਰ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਅਧੀਨ ਲੈਟਰ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ, 1972 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 2687 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਐਚ.ਐਸ ਸਾਹਨੀ ।

ਐਸਸੀ ਗੋਇਲ ਅਤੇ ਓਪੀ ਗੋਇਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਸਿਰਫ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 1 ਲਈ ।

ਨਿਰਣਾ

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: -

TULI, J. ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ, ਹਰਿਆਣਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ 18 ਜੂਨ, 1972 ਨੂੰ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚੁਣੇ ਗਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਇਸ ਦਿਨ ਹੋਈ ਸੀ।

8 ਜੁਲਾਈ, 1972, ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਅਤੇ ਦੋ ਮਹਿਲਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪ ਲਈ। ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਐਕਟ, 1911 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 12-ਬੀ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋ ਮਹਿਲਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪ ਲਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਮੰਗੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁਪਤ ਵੋਟਿੰਗ ਦੁਆਰਾ ਵੋਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਦੋ-ਦੋ ਬੈਲਟ ਪੇਪਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਚੋਣ ਲੜਨ ਵਾਲੀਆਂ ਚਾਰੋਂ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਲਿਖੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਪੋਲਿੰਗ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਰਿਹਾ ਕਿ ਤਿੰਨ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਚਾਰ-ਚਾਰ ਅਤੇ ਚੌਥੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਵੋਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ। ਤਿੰਨ ਬੈਲਟ ਪੇਪਰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦੋ ਮਹਿਲਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕੋ-ਆਪਟ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12-ਈ ਤਹਿਤ ਦੋ ਮਹਿਲਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਮਤੀ ਸੋਹਣ ਕੌਰ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਹਰਬੰਸ ਕੌਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ, ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕਿ 28 ਜੁਲਾਈ, 1972 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ 4 ਅਗਸਤ, 1972 ਨੂੰ ਹੋਈ।, ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਤੇ ਉਪ-ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੀਆਂ ਦੋ ਮਹਿਲਾ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁਕਾਈ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਉਪ-ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਅਹੁਦਿਆਂ ਲਈ ਚੋਣ ਕਰਵਾਈ ਗਈ। ਰਮੇਸ਼, ਉੱਤਰਦਾਇਕ ਨੰਬਰ 1, ਰਾਮ ਨਾਥ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਚੋਣ ਲੜਿਆ ਪਰ ਹਾਰ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 2687 ਆਫ 1972 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋ, ਮਹਿਲਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਉਪ-ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਉਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਰਾਮ ਨਾਥ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ 10 ਅਕਤੂਬਰ 1972 ਨੂੰ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ X ਅਧੀਨ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ।

(2) ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੁਕਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਸੀ ਕਿ 8 ਜੁਲਾਈ 1972 ਨੂੰ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਵੱਲੋਂ ਦੋ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12-ਬੀ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਲਈ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਤਰੀਕਾ ਸੀ। ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਸਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਬੈਲਟ ਪੇਪਰ ਦੀ ਬਜਾਏ ਚੋਣ ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਲਈ ਚਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਬੈਲਟ ਪੇਪਰਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਨਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਜਮਾਤ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ।

ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰ (1), ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਨਵੀਨਰ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਹੀ ਵਿਧੀ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਸਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਾਮਜ਼ਦ

ਕੀਤੀ ਅਪੀਲ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਅਤੇ 5 ਦੇ ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਕਿ 4 ਅਗਸਤ 1972 ਨੂੰ ਹੋਈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਉਪ-ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਚੋਣ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਅਤੇ 5, ਜੋ ਉਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਉਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਪਾਈ। *ਰਾਮ ਨਿਵਾਸ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (2)* ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12-ਬੀ ਤਹਿਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦੋ ਮਹਿਲਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਚੋਣ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸ. ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਈ ਗਈ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਅਤੇ 5 ਦੇ ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਤੇ ਉਪ-ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

(3) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋ ਮਹਿਲਾ ਮੈਂਬਰਾਂ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਅਤੇ 5 ਦੇ ਸਹਿ ਵਿਕਲਪ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। 4 ਅਗਸਤ, 1972 ਨੂੰ ਹੋਈਆਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਉਪ-ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਈਆਂ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ, ਦੋ ਮਹਿਲਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 4 ਅਗਸਤ, 1972 ਨੂੰ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ, ਸਗੋਂ ਚੋਣ ਵੀ ਲੜੀ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਲਈ ਚੋਣ. ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ *ਗਾਂਧੀਨਗਰ ਮੋਟਰ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਸੋਸਾਇਟੀ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ਼ ਬਾਂਬੇ (3)* ਵਿੱਚ ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਪਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਅਸਧਾਰਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਪਚਾਰਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਰੀਖਣ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾਂ 4 ਅਤੇ 5 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜੋ ਪ੍ਰਜਨਨ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਨਿਰੀਖਣ ਹਨ, -

“(4) ਹੁਣ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੱਸਾਂਗੇ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ, ਕਿਸੇ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ

- (1) 1972 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂ ਨੰਬਰ 2734 ਨੇ 18 ਸਤੰਬਰ, 1972 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।
- (2) 3 ਅਕਤੂਬਰ, 1972 ਨੂੰ 1972 ਦੇ ਸੀ.ਡਬਲਯੂ. ਨੰਬਰ 2674 ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।
- (3) ਏਆਈਆਰ 1954 ਬੰਬ 202.

ਰਾਮ ਨਾਥ ਬਨਾਮ ਰਮੇਸ਼, ਆਦਿ (ਤੁਲੀ, ਜੇ.)

ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਸ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਜੋ ਕਿਹਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਇੱਕ ਆਮ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ, ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਹ ਜਾਣਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਕੀ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅੰਦੋਲਨ ਕਰਨ ਲਈ. ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਇਕ ਹੋਰ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਬੁਲਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਖੁਦ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇੱਕ ਆਮ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰੇ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਖੁਦ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਕੁਝ ਸਿਧਾਂਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਆਮ ਘਟਨਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕੌਸ਼ਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਜੱਜ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਸੀ; ਪਰ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ 'ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਲਦੀ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ'।

ਬਰਾਬਰ ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੱਕ ਉਠਾਉਣ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ, ਫਿਰ ਵੀ ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਸਰਵਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਨੁਕਤੇ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗੀ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਲਈ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਿਧਾਂਤ ਵੱਖਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; 'ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਇਹ ਨੁਕਤਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਰਹੇ ਹੋ। ਤੁਸੀਂ ਵਾੜ 'ਤੇ ਬੈਠ ਗਏ ਹੋ, ਤੁਸੀਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਤੁਹਾਡੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਲਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਆ ਕੇ ਰਿੱਟ ਮੰਗਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।'

(5) ਹੁਣ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ-'ਰੇਕਸ ਬਨਾਮ ਵਿਲੀਅਮਜ਼; ਫਿਲਿਪਸ, ਸਾਬਕਾ ਭਾਗ (4). ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਸਟਿਸ ਆਫ ਦਾ ਪੀਸ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਯੋਗ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੇਕਰ ਉਹ ਇੱਕ ਬੇਕਰ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਚਿੰਤਤ ਸੀ। ਇੱਕ ਸ਼ੇਕ! ਜਿਸ 'ਤੇ ਬਰੈੱਡ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਦੋ ਜਸਟਿਸ ਆਫ ਪੀਸ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਕ ਜਸਟਿਸ ਆਫ ਦਾ ਪੀਸ ਨੂੰ ਜਸਟਿਸ ਆਫ ਦਾ ਪੀਸ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਅਯੋਗ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ। ਇੱਕ ਬੇਕਰ ਦਾ, ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਬੇਕਰ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੀਸ ਦੇ ਜੱਜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੀ ਅਯੋਗਤਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਇਹ ਨੁਕਤਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸੀ। ਜਸਟਿਸ ਆਫ ਪੀਸ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਚੈਨਲ ਜੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ (ਪੰਨਾ 614):

*ਕੋਈ ਪਾਰਟੀ ਉਸ ਦੇ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਰੋਕ ਸਕਦੀ ਹੈ ਰਿੱਟ 'ਐਕਸ ਡੈਬਿਟੋ ਜਸਟਿਸਟੀਏ' ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਾਰਵਾਈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਬੇਕਾਰ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਬੇਕਾਰ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਇੱਛਾ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਵਹਾਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ; ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਚਾਰ ਉਹਨਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਰਿੱਟ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਾਅ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ 'ਐਕਸ ਡੈਬਿਟੋ ਜਸਟਿਸ' ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇ ਨਿਯਮ ਨਿਸੀ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਣ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੱਸਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।'

ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸ਼੍ਰੀ ਗਮਾਡੀਆ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਵਾਬ ਹੈ ਕਿ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ, ਸਹਿਮਤੀ ਜਾਂ ਮੁਆਫੀ ਦੁਆਰਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ, ਸਵਾਲ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਯੋਗ ਫੈਸਲਾ ਬਣ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਰ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਤੇ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦੇਵੇਗੀ। ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਛੋਟੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਰੋਲਟ ਜੇ

(4) (W14TTk.B. GOMA)?

ਰਾਮ ਨਾਥ ਬਨਾਮ ਰਮੇਸ਼, ਆਦਿ (ਤੁਲੀ, ਜੇ.)

ii

ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਜੋ ਨਿਯਮ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ ਉਹ ਬਹੁਤ ਸਲਾਘਾਯੋਗ ਨਿਯਮ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ (ਪੰਨਾ 615):

' ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਲਾਘਾਯੋਗ ਨਿਯਮ ਹੈ ਕਿ ਪੀੜਤ ਧਿਰ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਸੁਣਵਾਈ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਲਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਹਲਫਨਾਮੇ 'ਤੇ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਵੇਗੀ'।

ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਸਲਾਘਾਯੋਗ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ।

ਅਤਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (5) ਵਿੱਚ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ , ਜੋ ਕਿ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 (2) (ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਲਈ ਬੁਲਾਈ ਗਈ ਮੀਟਿੰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮਤੀਆਂ (ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪ) ਨਿਯਮ, 1961। ਬੰਬਈ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਕੁਝ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ: -

“ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਤਰਕ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦੇ ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪ ਲਈ ਆਪਣੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਫਲ ਹੋਏ। ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਨਹੀਂ ਸੁਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਅਵੈਧ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(45) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਟਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 9 ਜੁਲਾਈ 1972 ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 12-ਈ ਤਹਿਤ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ, ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਮਹਿਲਾ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਦੋ ਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੇ. ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ ਗਜ਼ਟਿਡ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਸਹਿ-ਚੁਣੀਆਂ ਗਈਆਂ-ਮਹਿਲਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ, ਉਸਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ 'ਉਪ-ਪ੍ਰਧਾਨ' ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਵੋਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਅਤੇ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਚੋਣ ਲੜੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਜਾਂ ਹਾਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਲਿਆ। ਹਾਰ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹ ਮੀਟਿੰਗ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੁਲਾਈ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਦੋ ਮਹਿਲਾ ਮੈਂਬਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਸੀ।

(5) 1973 P.L.J. 9a ‘

ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਅਵੈਧ ਸੀ। ਗਾਂਧੀਨਗਰ ਮੋਟਰ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਕੇਸ (3), (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਤਰਕ 'ਤੇ , ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

(5) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਚੋਣ ਨਿਯਮ, 1952 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਆਮ ਉਪਾਅ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਉਸਦਾ ਇਲਾਜ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅਤਿੱਕਾ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ। ਤਰਸੇਮ ਲਿਡਲ ਬਨਾਮ ਬੂਟਾ ਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ (6) ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ , ਜੋ ਕਿ 2 ਮਈ 1973 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 2 (i), ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਮੈਂਬਰ ਦਾ ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ 4 ਅਤੇ 5 ਦੇ ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪ ਨੂੰ, ਇਸ ਲਈ, ਨਿਯਮ 52 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਲੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਅਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਚੋਣ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਨਿਯਮ 63 ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭੌਤਿਕ ਬੇਨਿਯਮੀ। ਚੋਣ ਦਾ ਆਯੋਜਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ 8 ਜੁਲਾਈ 1972 ਨੂੰ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਦੋ ਮਹਿਲਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਵਿੱਚ ਭੌਤਿਕ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 40 (ਸੀ) ਅਨੁਸਾਰ ਜਦੋਂ ਤਿੰਨ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਬਰਾਬਰ ਵੋਟਾਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ, ਤਾਂ ਚੋਣ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12-ਈ ਅਧੀਨ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਲਈ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਭੇਜ ਕੇ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਲਾਟ ਕੱਢ ਕੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਲਾਟੀਆਂ ਕੱਢਣ ਅਤੇ ਉਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੋਣ ਨਤੀਜੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ 'ਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਮਰੱਥ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ 53 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਮਾਂ ਚੋਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਐਲਾਨ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਚੌਦਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12-ਈ ਅਧੀਨ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਦੁਆਰਾ ਮਹਿਲਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ 28 ਜੁਲਾਈ, 1972 ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਰਿੱਟ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਉਪਾਅ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ 17 ਅਗਸਤ, 1972 ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੀ ਖਾਰਜ ਹੋਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

(6) ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਕੇ ਅਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਕਰਨਗੀਆਂ।

' KSK

~

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(6) L.P.A. No. 135 of 1973 decided on 2nd May, 1973.

